

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
 Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
 Telefon 74.
 Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettelinne
 for Inserater paa Forsiden 20 Øre
 Almindelige Annoncer 1. Gang 12 Øre
 efterfølgende Gange 6 Øre.

Nr. 261

Fredag den 27. September 1918

6te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
 trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
 og forsendes gennem Postvesenet i Allinge,
 Sandvig, Olsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
 har den største Udbredelse i Nordre Herred
 bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
 for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
 optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
 saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
 Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
 udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
 Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
 koster 1 Kr. halvårlig.

forsyne sig med sorten, yderig Sæ-
 derug til Erstatning for den hjem-
 meavlede, der paa Grund af Kryds-
 ning eller Sygdomsangreb er gaet
 tilbage i Ydeevne.

Alle Rodfrugterne: Kaaeroer, Tur-
 nips, Runkelroer og Gulerødder be-
 støves af Insekter, og da der dyrkes
 forskellige Sorter af disse Arter, er
 der ved Frøavl Mulighed for Kryds-
 ning baade mellem Sorterne indbyr-
 des og mellem Kulturplanterne og
 nærstaaende vildtvoksende Arter.
 Dette maa der regnes med i For-
 ædlingsarbejdet og tages Forholds-
 regler imod. Her klarlægges kun
 Forædlingen af Kaaeroer. De øvrige
 Rodfrugter forædles nemlig paa gan-
 ske tilsvarende Maade.

Man begynder med at udvælge
 de smukkeste og mest velformede
 Roer af passende Størrelse. Disse
 sorteres maaske endnu en Gang,
 og de udvalgte Roer udplantes Aar-
 ret efter til Frøavl. Blandt de Roer,
 som det følgende Aar avles af Frøet,
 foretages atter Udvalg til fortsat Frø-
 avl og saa fremdeles. Det hele ser
 saa saare simpelt ud, og den Maade
 var den første, som benyttedes i
 Forædlingen, men i de senere Aar
 er Fremgangsmaaden blevet mere
 sammensat, fordi det derved lykkedes
 at drive Roernes Ydeevne endnu
 højere op. Til Udvalget af Roer
 knyttes en Tørstofbestemmelse, for-
 di de mest tørstofrige Roer er de
 fordelagtigste at dyrke. Enten be-
 stemmes Tørstoffet af en Prøve, som
 tages ud af Roelegemet, eller man
 benytter en Vægtfyldeprøve. Man
 laver en passende stærk Saltvands-
 opløsning og prøver Roerne enkelt-
 vis i den. Flyder Roen, kasseres
 den, men synker den, gaar den ind
 i Avlen. Stamroerne, som disse ek-
 stra udvalgte Roer kaldes, plantes
 enkeltvis saadan, at man i Blom-
 stringstiden kan bygge et Lærreds-
 bur over dem for derved at holde
 Insekterne borte og forhindre Kryds-
 ning fra Agerkaal og Raps eller
 fra Roer, som blomstrer i Nærheden.
 I særlige Tilfælde faar hver Plante
 sit eget Værelse i Lærredsburet, og
 Bestøvningen udføres med en Pen-
 sel. Derved dannes Roefamilier, idet
 Afkommet efter hver Roe meget hyp-
 pigt har sine særlige Egenskaber,
 som kan være ret fremtrædende,
 skønt den enkelte Roe i Virkelighe-
 den har Bastardnatur. Blandt disse
 Familier foretages Udvalg, og de
 holdes siden nøje adskilte, indtil
 man har kasseret alle paa den bed-
 ste nær. Hos denne foretages der
 da for Eftertiden aarligt Udvalg af
 Stamroer, idet Typen paa Grund
 af Bastardnaturen ikke er konstant
 som hos de selvbestøvende Kornar-
 ter.

Denne Stamfrøavl er alt for be-
 sværlig til at være lønning, dersom
 de almindelige Roemarkers skulde
 besaas med Stamfrø. Derfor drives
 der ved Siden af Stamfrøavl en
 Avl af Brugsfrø. Den Del af Roe-
 beholdningen, som ikke udvælges
 til Stamroer, benyttes til Avlen af
 Brugsfrø, og med dette besaas Land-

mændenes Roemarkers. Brugsfrøet
 er altsaa ikke af saa fin en Kvalitet
 som Stamfrøet, men Udartningen
 er uden praktisk Betydning, fordi
 der ikke skal drives fortsat Avl med
 disse Roer.

I Betydning overgaar Forædlingen
 af Landbrugets Kulturplanter langt
 Forædlingen af Haveplanterne, hvil-
 ket har tilstrækkelig Begrundelse i,
 at Landbrugets Planteavl har langt
 større Kapitalværdi end Havebrugets.
 Forædlingen af Landbrugsplanterne
 har dog gavnet mere end at hæve
 Udbyttet af Markerne kvalitativt og
 kvantitativt, thi Forædlingen har ogsaa
 skabt Mulighed for lønning
 Afsætning af Sædevarer til Udlandet
 og har derved aabnet en ny Indtægts-
 kilde fra et stort Marked. Den Vi-
 denskab som Forædlingen støtter
 sig paa, har ikke arbejdet forgæves.

Høstvinden.

Jeg kommer fra Syd og fra Vest,
 hvor jeg vil,
 og blander min Sang i det
 klingende Spil,
 naar Græshoppen gnider sin Fele,
 og Myggene danser dertil.

Jeg vaagner i Bruset af Sivenes
 Suk,
 jeg leger med Tidslernes sprælseke
 Fnug
 og drikker de kølige Draaber
 af Morgenens skinnende Dug.

Jeg styrter i Spring over Bakkerne
 ned,
 og Rugen bli'r hvid, naar min
 Aande er hed,
 jeg stryger saa lindt gennem
 Havnen,
 den siger mig alt, hvad den ved.

Og Byggen har sænket de
 strittende Spyd,
 den svinger sig stift med en
 klirrende Lyd;
 naar først den er inde i Dansen,
 den smittes af Høstens Fryd.

Jeg leger Tagfat under Leernes
 Klang
 om Kærvernes Stade i Rugens
 Vang,
 i al den rusende Sødme
 fra Vippernes buskede Hang.

Jeg svaler en Kind, der er strimet
 af Sved,
 for Høsten har Hastværk, og
 Dagen er hed,
 og ind i et drømmende Øre
 jeg hvisker om alt, hvad jeg ved.

Naar Høstdagen slukkes i
 Kvældens Fred,
 jeg lægger mig stille i Stubbene
 ned,
 der drømmer jeg Høstens Drømme
 og alt det, som Vinteren ved.

Joachim Kattrup.

Firkløveren.

Verden er gammel, og jeg var
 ung. Verden sagde, at mit Hjerte,
 uden Overlæg, letsindigt, vilde til-
 føre mig en Livsledsagerinde. Men
 det troede jeg ikke, thi — jeg var
 ung, og Verden var gammel. Da

jeg foruden min Ungdom *og min
 Dannelse intet videre besad, drømte
 jeg om en smuk, dannet og — rig
 Brud.

Medens jeg hengav mig til den
 Drøm, fængslede mig to mørke Øjne,
 der funkede som Kul, og to kirse-
 bærøde Læber. Og ved Siden af
 Munden var der paa hver Side søde,
 smaa Gruber, der sitrede af Glæde,
 saa snart et Smil smøg sig over
 Ansigtet. Disse Øjne, disse Læber
 og disse Smaaabruber tilhørte en
 ung Pige. Hun hed Lala og var
 fortryllende. Hun var en ikke videre
 verdenskløgt/Landsbypige, men uen-
 delig rig. Hendes Righed bestod
 i hendes Skønhed og hendes Dan-
 nelse i hendes Hjertes Enfoldighed.
 Hendes Ynde og Ligeformhed be-
 snærede mig, og jeg var glad, naar
 jeg traf hende. At pludse med hende
 og vandre med hende over Græssets
 grønne Tæppe var en Nydelse.

Noget uforklarligt drog mig be-
 standig mod hende. Og jeg havde
 dog drømt om en rig, dannet Pige!

Mine Tanker beskæftigede sig al-
 vorligt med en rig, dannet Pige,
 da jeg en Dag gensaa Lala. Jeg
 mødte hende i Landsbyen, og vi
 begyndte at snakke sammen. Solen
 lyste, Fuglene sang, og Blomsterne
 duftede herligere end nogen Sinde
 før. Endnu aldrig syntes det mig,
 havde hun været saa nær og hen-
 rivende som hin Dag. Lala bukkede
 sig og plukkede et eller andet.

„Hvad har du der?“ spurgte jeg.
 „En Firkløver. Jeg troede, den
 havde fire Blade, derfor plukkede
 jeg den,“ svarede hun og rødmede
 dybt.

„Hvad vilde du med Firkløveren?“
 „Opdage en Skat.“

„Hjælper Firkløveren da dertil?“
 „Sandelig gør den det, og tillige
 til at trænge gennem lukkede Døre.“

„Kan man ogsaa ved Hjælp af
 den trænge ind i et Hjerte?“ spurgte
 jeg, men hun gav intet Svar. „Det
 har jeg nemlig hørt.“

„Virkelig?“ spurgte hun, og som
 om hun skammede sig over dette
 Spørgsmaal, rødmede hun igen og
 sænkede saa blufærdigt og forlegent
 sine Øjne.

Vi fortsatte vor Vej. Lala stirrede
 vedvarende og opmærksomt mod
 Jorden. Hun talte næppe. Saa ivrigt
 og anspændt hæftede hendes Øjne
 sig ved Jorden, som spejdede hun
 efter en Hule, i hvilken hun kunde
 skjule sin Forlegenhed. Som rød-
 fæstet blev hun pludselig staaende,
 bukkede sig, plukkede en Plante
 og rettede sig saa. Solen lyste,
 Fuglene sang, Blomsterne duftede,
 men da Lala rettede sig, var hun
 klarere end Solen, kærere end Fug-
 lene, yndigere end Blomsterne. En
 Karmin dækkede hendes lille Ansigt,
 og et Lettelsens Suk steg op fra
 hendes Bryst! To perleklare Taarer
 glinsede paa hendes Vipper. Skæl-
 vende hviskede hun til mig: „Denne
 Gang tror jeg, jeg har fundet en
 Firkløver.“ Hun viste mig en Klø-
 ver med tre Blade af sædvanlig
 Størrelse og et saa lille, at det

næppe var større end — hendes
 Smilehuller.

Pigebarnet saa stolt paa mig og
 lagde med en festlig Betagelse Klø-
 veren til mit Bryst, tæt ved mit
 Hjerte. Mine egne Ord faldt mig
 ind: Firkløveren formaar at aabne
 et lukket Hjerte. Jeg saa paa Lala
 Hun græd, og jeg vidste, at hun
 græd af Glæde! Hendes Kærlighed
 til mig, der stormede saa stærkt
 frem, straaled i hendes Øjne, i
 hendes hele Fremtoning, og fandt
 et højt Ekko i mit Hjerte. Glem
 var mine Drømme om en rig og
 dannet Brud. Jeg bad Lala om at
 blive min.

Jeg holdt mit Ord, og Lala er
 nu min. Vi er gift og lever lykkeligt
 med hinanden. Vor Sol har ingen
 Pletter, vort Paradis ingen
 Slange. Jeg tænker ikke mere paa
 en rig, dannet Frue, og Lala sø-
 ger ingen Firkløver mere for at op-
 dage Skatte. I alt er vi enige, und-
 tagen i eet: Hun er overbevist om,
 at Firkløveren lukkede mit Hjerte
 op for hende, og jeg siger, at det
 skyldes hendes Øjne, hendes Taa-
 rer og hendes Kærlighed. Jeg er
 ung, og Verden er gammel, men
 jeg tror, at Hjertet ogsaa uden Over-
 læg finder os den rette Livsledsager-
 gerinde. Jeg tror endvidere, at Hjer-
 tet gør Ret i ikke først at spørge
 Forstanden. Ganske vist ved jeg
 ikke, om Verden er enig med mig
 heri. Sandsynligvis ikke! Hvem
 ved? Men vi er jo ogsaa af saa
 forskellig Alder; den er for længst
 gammel, og jeg er endnu ung!

Sv. A.

Kartoflernes Behandling i Optagningstiden.

Af
 Konsulent A. P. Jacobsen,
 København.

Under Optagningen maa Kartof-
 lerne ikke udsættes mere for Lysets
 Paavirkning end højst nødvendigt.

Knolde, som af en eller anden
 Grund har ligget fremover Jordens
 Overflade, er som bekendt grønne
 paa den udekækkede Del. Under Kog-
 ningen bliver saadanne Knolde mørkt
 grønlig farvede i det yderste Lag,
 og de smager saa bittert, at de er
 uanvendelige til Spisebrug. Naar
 Kartoflerne blot har været hyppet
 en Gang, vil der sjældent være saa
 mange grønne Knolde før Optag-
 ningen, at det betyder synderligt,
 men hvis Kartoflerne faar Lov til
 at ligge i flere Dage paa Marken,
 efter at de er pløjet op, eller hen-
 staa udekækket i Kule, kan hele Par-
 tiet let blive ødelagt som Spisekar-
 tofler. Hvor hurtigt og i hvor høj
 Grad Skaden sker, afhænger af,
 hvor meget Solen er fremme i de
 paagældende Dage, men Kartoflerne
 taaler mindre i saa Henseende, end
 de fleste tænker paa. Selv om Knol-
 dene knap er synlig grønfarvede,
 kan de alligevel være saa stærkt

paavirkede af Sollyset, at de af den Grund ikke er velsmagende. Det er ikke tilstrækkeligt at dække Kartofflerne i Kulerne med lidt Halm, med Sække eller lign. Lyset maa helt udelukkes, hvad enten Kartofflerne lægges i Hus eller i Kule.

Kartoflerne maa saa vidt muligt nedkules i tør Tilstand.

Naar Kartofflerne blot er tørre, gør det ikke noget, at der er lidt Jord imellem dem ved Nedkulingen, og omvendt kan det bedre gaa an at nedkule Kartoffler i fugtig Tilstand naar Knoldene er fri for Jord. I Praksis kommer disse Forhold i Strid med hinanden, idet Kartofflerne naturligvis er mest jordede, naar de tages op i fugtigt Vejr; det afhænger dog overordentlig meget af Jordens Beskaffenhed.

Kartofler, som er stærkt jordede ved Oplagningen, altsaa navnlig Kartoffler fra fugtig Lerjord, bør henlægges nogle Dage i en Lade eller lignende, helst i et tyndt Lag, og derefter harpes, forinden de nedkules. Ellers er det næsten umuligt at faa dem gjort ordentlig i Stand, naar de skal leveres, og i fugtigt Eileraar vil de stærkt jordede Kartoffler være meget udsatte for at tage Skade af Kulden.

Overfor skimmelangrebne Knolde maa man være særlig omhyggelig.

Skimmelangreb (Kartoffelsyge) paa Knoldene viser sig ved, at disse paa en større eller mindre Part af Overfladen har en mat, brunliggraa Farve. Kradsen man paa disse Steder med en Negl, finder man et tyndt brunt Lag ødelagt Væv under Overfladen og løbende savtakked ind imod Knoldens Midte. Hvis saadanne Knolde opbevares lært, breder de sig ikke, men hvis Kartofflerne er fugtige, kan Smitten spredes til de øvrige Knolde, og hvis Beholdningen tager Varme, indtræder der hurtigt og voldsom Ødelæggelse, som viser sig ved, at Kulerne falder sammen. Der har i Aar været stærke Angreb af Kartoffelskimmel paa Bladene; derfor er det ikke sikkert, at Skimmelen vil angribe Knoldene stærkt, men med den sidste Tids fugtige Vejr er Faren i saa Henseende dog ret stor, idet Svampsporene af Regnen vaskes ned til Knoldene og idet Sygdommen har gunstige Vækstbetingelser i den fugtige Jord.

Skimmelangrebne Knolde er uanvendelige til Spisebrug. De er mørktfarvede efter Kogningen, lugter og smager grimt.

Kartofler maa ikke dækkes med Kartoffeltop.

Som det fremgaar af ovenstaaende, smittes Knoldene fra Toppen. Det er derfor meget letsindigt at dække Kartofflerne direkte med Kartoffeltop.

Fristelsen til at gøre dette er ellers ret stor, for saa vidt der endnu er nogen Top tilbage, navnlig naar det drejer sig om en foreløbig Dækning af et Parti, der snart skal leveres, men man har Eksempler paa, at store Kartoffelbeholdninger er blevet fuldstændig ødelagt i Løbet af en Uges Tid ved at henligge dækket med Kartoffeltop, og denne Fremgangsmaade maa derfor paa det indstændige fraaades. At man i adskillige Tilfælde har dækket med Kartoffeltop, uden at der er sket synderlig Skade derved, afkræfter ikke disse Kendsgerninger.

Kaptajens Meritter ved Starten af Aktieselskabet; hans Navn findes jo blandt andre i de gamle Papirer, der Gud ske Lov dog alligevel endnu findes, trods Hr. Kaptajens Tvivl derom. Papirerne ligger velbevarede i Aktieselskabets Arkiv, og er altid gerne til behagelig Eftersyn.

Men dette har egentlig ikke noget med Sandet at gøre. Byens Befolkning har altid kunnet hente Sand, saa meget de vilde, i Sække og Spande; men ikke i Læssevis, og ikke til Industriøjemed. Herimod vil Badedirektionen kæmpe til det yderste; for er vi først engang begyndt paa dette Spor, saa ender vi en skønne Dag med Tipvogne og Jærnbanseskiner paa Badesanden, og Turisterne, som vi dog maa regne med, vil da med Rette sige: der maa være nogle løjerlige Folk i Badedirektionen, at sligt kan være tilladt!

Forresten er Badedirektionen i bedste Forstaaelse med Byens Befolkning, idet enhver henter det Sand de behøver.

Der er ingen, der henter Sand pr. Vogn; tilsyneladende har altsaa Befolkningen den rette Forstaaelse af Sandets Værdi for Almenheden.

Badedirektionen.

Olsker

I Overensstemmelse med Lov om Snekastning af 22. April 1904 § 9, bekendtgøres herved at Fortegnelsen over de snekastningspligtige i hver enkelt Snekastningskreds i Kommunen med Angivelse af, hvormange Dage enhver skal yde i Omgangen i Snekastningsaaret fra 1. December d. A. til 30. November n. A., vil være fremlagt til almindeligt Eftersyn fra den 1. til den 7. Oktober d. A. (begge Dage medregnede) i Olsker Forsamlingshus. Indsigelser maa indsendes skriftlig inden 15. Oktober.

St. Ols Sogneraad d. 24. Septbr. 1918.

P. S. V.

K. A. Mogensen.

Al Jagt og Færdsel med Bøsse

forbydes i Rutsker Plantage og paa følgende Jordlodder:

Carl P. Hansens, Georg Hansens og Hans M. Andersens, paa Rutsker Højlyng, paa A. Muncs Grund i Olsker og Lyngkærs og Skovbys Grunde i Klemensker. Paa given Anledning gøres opmærksom paa, at enhver Overtræder heraf, som bliver set, vil uden Hensyn blive draget til Ansvar.

J. Hansen Lund.

Al Jagt

samt Færdsel med Skydevaaben er forbudt paa Avlsbruger P. Lunds, P. Pedersens, Jens Jensens, Møller C. Kofeod, Kr. Hansens, A. Pedersens, Vognmand Jacobsens og A. Mortensens Jorder i Allinge samt Hans Holms Jorder i Olsker.

En 15-17-aars Karl, eller ældre Mand kan faa Plads paa Svartingegaard i Rutsker.

Alle Ernæringskort

af ældre Dato ere ugyldige fra 1. Oktober, hvorfor disse bør benyttes til Køb inden denne Dato.

De nye Ernæringskort bliver paa-stemplet den Ugedato, hvor disse har Gyldighed, og det er ulovligt — og forbudt de Handlende at udlevere Varer paa Kort, som har en senere Dato. Dette beder vi Kundene venligst at erindre.

Nordlandets Handelshus.

Uld og strikkede Klude købes til Maksimalpris.

J. P. Sommer.

500 Tdr. Land

Rør og Kartoffler ønskes til Oplagning paa Akkord.

Tilbud modtages snarest af
Karl Andersen.
Klemensker.

Al Jagt aflyses

paa „Kaggaard“s Grund i Rutsker. Samme Sted kan en 16-17-aars Dreng faa Plads til 1. November.

Jagten aflyses

paa tidl. Hans Larsens, Solhøjs og Boesvangs Jorder.

En nylig konfirmeret Pige

kan faa Plads hos

J. Mikkelsen,
Allinge Udmark.

Jagen og Skyden

samt Plukning af Nødder, Brombær og Hyldebær paa min Ejendom forbydes herved.

M. Schou,
Hammershus.

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjærekoste anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

I Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 2. August d. A. meddeles det herved, at Udmeldelser af

Købstædernes alm. Brandforsikring

fremtidigt kun kan ske til hvert Aars 1. April, saaledes at Udmeldelsesbegøring maa indgives til Branddirektøren senest den 1. Marts forud.

Branddirektoratet for Allinge-Sandvig Købstad, 20. Sept. 1918.

N. Ridder,
Branddirektør.

Al Jagt

paa Lyngholt og Spellingemosen er strengt forbudt.

Al Jagt

og Færdsel med Skydevaaben paa Lindeskoven og Valdemar Nielsens Ejendom i Rø forbydes.

Den Jagtberettigede.

Jagten aflyses

følgende Steder i Rutsker:
N. Rasmussen, F. Lind, N. Andersen, E. Nielsen, Otto Kristiansen.

Da jeg har overtaget Hr. Jacob Larsens Kommissionsforretning for Klasselotteriet, anmodes ærede Spillere om at overdrage mig Fornyetelsen af Sedlerne.

M. Mortensen.

Valsede Byggryn

er til Salg paa
Risemølle i Olsker.

En Pige

kan faa Plads fra 1ste November paa

Kildesgaard, i Rø.

Al Jagt

er forbudt paa
Dynddalegaard i Rø.

Al Jagt

paa Lille Vedbygaard, G. Holms Enkes, P. Markers, Karl Kofeods Enkes og Anton Haagensens Jorder er strengt forbudt.

Samtlige Skomagere

i Allinge-Sandvig lukker deres Forretninger fra 1. Oktober, de 5 første Dage i Ugen Kl. 6, — Lørdag Kl. 9.

Mejeriet Humledal

afholder Licitation paa Mejeriet Tirsdag den 8. Oktober, Eternid. Kl. 2 over Købslen af Mælk, Smør, Ost, Kul og Is for Aaret 1919 samt Salg af Mejeriets Affald for samme Aar. — Konditioner og Køreplaner ligger til Eftersyn paa Mejeriets Kontor fra den 5. til 8. Oktober 1918.

Bestyrelsen.

Hus til Salg.

Det Frk. Marie Hansen tidligere tilhørende Hus er til Salg ved Henvendelse til

Maleremester Nielsen.

Jagten aflyses

paa 8. og 9. Selvejergaard i Klemensker.

Omstrefjende Hunde bliver skudt. Munch og Hansen.

En 1½-aars Hoppe

er til Salg paa

Østre Bedegadegaard.

Malkerøgter

kan til 1. November faa Plads paa Dyndegaard i Rutsker.

RØ.

Ernæringskort udleveres

paa Rø Afholdshotel Mandag den 30. September, Eftm. Kl. 2-5.

Sogneraadet.

Al Jagt og Færdsel

med Skydevaaben er forbudt paa mine Jorder.

Jens Ipsen.
Bakkegaard, Rutsker.

Køb det fortrinlige Centralvarmekomfur

HEKLA!

Meget brændselsbesparende. Kakkellovne overflødige. Alle Værelserne opvarmes fra Komfuret.

Maskinhandler Holmstrøm
Telefon Rutsker 4.

Særlige Anlæg forevises.

Min Skrædderforretning

anbefales. — Stort Udvalg i Prover forefindes. Gamle Klæder vendes og bliver som nye. Reparationer udføres.

En sort fin Diplomatfrakke, lidt brugt, er til Salg.

M. E. Klnusen, Sandvig.

Byggryn.

Alle Sorter Gryn kan faas paa
Bakkemøllen.

En Karl eller Fodermester

kan faa Plads til 1. November paa Rø Præstegaard.

P. Andersen.

Bluseliv. Nederdele.

Stort Udvalg, Alle Størrelser.

Køb

medens der findes Lager af gode Kvaliteter fra sidste Vinter til gamle Priser.

J. P. Sommer.

Magasin du Nords Udsalg,
Allinge.

Prima Flormel

Byggryn
Semulegryn
Macaronni

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Morescos Dameovertøj

er landskendt for

*Flot Snit,
Fikse Façon,
Gode Stoffer.*

Føres paa Nordbornholm kun i

Magasin du Nords Udsalg.

J. P. Sommer.

Allinge.

For at spare

paa den kostbare Belysning, ere samtlige Handlende og Forretninger i Allinge-Sandvig fra 1ste Oktober og indtil videre blevne enige om at lukke Butiken om Aftenen — de første 4 Dage i Ugen Kl. 6, Fredag Kl. 7 og Lørdag Kl. 9.

En Del Ulstre,

Frakker, Jaketter og Spadersdragter fra sidste Vinter er endnu paa Lager og sælges til gammel Pris

ca. 50 pCt. under Dagspris !!

Prima

Regnfrakker

18,00, 27,00, 30,00.

J. P. Sommer,

Magasin du Nords Udsalg

Allinge.

Vi har faaet nye Sendinger af:

Læssegrebe. Spredgrebe.
Roegrebe, Gravegrebe.
Staalskoule i alle Størrelser.
Sædskoule i alle Størrelser.
Gode svenske Enekurve.
Raspeplader til Kartoffelraspere, og sælger til meget rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Allinge Biograf.

Søndag Aften den 29. September
Kl. 7 og 8¼

Nyt udmærket Program.
Første Klasses Billeder.
Entree: Voksne 50, Børn 25 Øre
Skat iberegnet.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 29. September.

Allinge Kirke Kl. 9¼. Skrm. Kl. 9.
Ols Kirke Kl. 2.
Om Eftm. Kl. 2½ Møde i Sandvig Missionshus og Allinge Menighedshjem Kl. 4½ L. Phil taler.
Mandag Eftm. Kl. 2½ Fællessmøde i Sandvig Missionshus. Kl. 8 Møde for K. F. U. K.
Tirsdag Kl. 7½ Møde for K. F. U. M. og Onsdag 7½ Fællesskredsmøde i Allinge Menighedshjem Adjunkt Høyer taler.
Torsdag St. Ols Kirke Kl. 3 og Allinge Menighedshjem Kl. 7½ taler Missionær Myltoft fra København. Alle ere velkomne.

Borgernes Ret

til at hente Sand til Husbehov fra Aasandsbugten ved Sandvig er aldrig blevet omtvistet.

Badedirektionen har med stor Interesse læst Hr. Kaptajn Kofeods Ytringer i dette Blad.

Der er ingen der tvivler om Hr.

Vi har Lager af

tørre, pæne Granbrædder

til Gulv og Loft.

Do. godtlavede Panelbrædder i alle Længder.

Rigtig gode Udskudsbrædder i alle Længder.

Sparrer, Tømmer, Lægter, Lister.

Priserne ere endnu meget rimelige i

Nordlandets Handelshus.

Spegesild.

Tilbyder prima norsk Sild i Tdr. med 260 a 280 Stk. Vægt ca. 18 kg a 16 Kr. Emballage gratis.

Silden er i Smag som den bornholmske, men større og federe. Gør et Forsøg med en Tønde, — saafremt ikke tilfredsstillende i enhver Retning, tages denne tilbage med fuld Godtgørelse. Forsendes overalt.

Mathias Jacobsen.

Telefon Allinge 25.

Storfaldende engelske Dampkul

til Brug ved Damptærkning er oplosset i disse Dage.

Rene tyske Nøddekul til samme Brug anbefales

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Til Syltning og Kogning sælger vi

Anker Heegaards emailerede Kogegryder.

Alle Størrelser fra 1 til 25 Liter; meget stærke og nemme at holde rene. Vi sælger disse til Fabrikens Priser.

Støbte Jærn-Murgryder, Fyrdøre, Store Riste.

Rensedøre, ildfaste Sten og ildfast Ler.

Nordlandets Handelshus.

Kaffe.

En prima Erstatning herfor er

Solo Normal Malt **Kaffe-Surrogat.**

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Islandske Vanter,

Strømper og Trøjer er paa Lager.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Cement.

Prima Portland Cement i Sække a 85 kg Netto.

- bornholmsk - i Tønder a 125 kg.

Nye og friske Varer sælges i

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg Stort Udvalg

Carl Lunds bekendte blaa Emaljegods

til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar samt al Slags Bødkerarbejde haves paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund, Telefon Hasle 105.

Balataremme,

Remsamlere, Smørekander, Rømmefedt samt

Smøroleie og Cylinderolie faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Norsk Spegesild.

Prima nylangset, fed norsk Sild er hjemkommet og sælges i Fjerdinger med 7 a 7 1/2 Ol til 23 Kr. kontant.

Fjerdingen betales ekstra med 3 Kr. eller byttes med tilsvarende gode Fjerdinger.

J. B. Larsen, Telefon Allinge 12.

Billige Blommer.

Et mindre Parti udsælges til 100 pr. kg hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

By- og Hørredsfuldmægtig **Johannes Kofoed, Hasle.**

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 For. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

Blodbudding

er en nærende og forholdsvis billig Spise. Faas i 2 kg Daaser hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Fine Havemøbler

altid paa Lager, billig.

Klemensker Snedkerforretning

Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

Allehaande Kanel Kardemomme Muskat Nelliker Peber

faas hos

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Al Jagt

paa Skovgaard, Kirkebogaard og Smed Sonnes Grund er strængt forbudt. Omstrejfende Hunde bliver skudt.

Th. Mogensen, Kirkebogaard i Rutsker.

Al Jagt

er strængt forbudt paa Karl Esperensens, Lars Nielsens og Anker Skovs Jorder i Olsker samt Mathias Nielsens Lynglod og Fredensborg ved Rutsker Plantage.

1 rød Hoppeplag, 1 1/2 Aar

1 sort Hestplag, 1 1/2 Aar

1 brun Hoppe, 10 Aar, 11 Kv. samt Malkekøer er til Salg.

Jensen, Heslegaard pr. Tein.

Jagtaflysning

Al Jagt er strængt forbudt paa Søndre Kirkebogaard i Olsker.

Jagten aflyses

paa Fløjlegaard i Rø.

I Lobet af Efteraaret venter vi Ladninger med **Norre-Sundby Godzingskalk og Aalborg Portland-Cement i Sække.**

Vær saa god at gøre Bestilling saarest i

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Prima eng. Smedekul

sælges fra Lager til billigste Dagspris.

Nordlandets Handelshus.

Kunsthonning i 1/2 og 4 1/2 kg Spande

Kompot Frugter i 1/2 og 1/4 kg Ds.

Diverse Frugtsafter faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Underbeflædning

i Uld, Bomuld og Waccofan = sælges endnu til rimelige Priser i

Nordlandets Handelshus.

FiØ.

Rekvissionsedler paa Heste, Grise og Hønsfoder udleveres den første søgne Dag i hver Maaned fra Kl. 2—6 paa Afholdshotellet, kun den ene Dag.

Kornnævnet.

Garmelt Jærn,

Kobber, Messing, Tin, Zink, Bly, Gummi og Hestehaar købes.

Træskomg. L. Larsen.

Al Jagt forbydes

paa Karl Haagensens, Konrad Nielsens, Maegaards, Hans Hansens, Anton Hansens, N. J. Pedersens, Julius Mikkelsens, Kristian Kristiansens, Per Hansens Jorder i Olsker. samt hos Leo Jørgensen.

Den Jagtberettigede.

En lille Formiddagspige,

eller-En, som skal sy om Eftermiddagen søges til 1ste November.

Avlsbruger P. L. Holm, Allinge.

To brugte Bihuse til Salgs.

Holmstrøms Enke, Tejn.

Fin Bihonning

er til Salgs, paa Krakly i Rutsker, til Maksimalpris

Niels Rasmussen.

Samme Sted er en Malkeged til Salgs.

En Hund,

tro og vagtsom og godt oplært til Jagt, er til Salgs paa

Bækkelyst i Rutsker.

Stort Gimmerlam

med sort Hoved og Ben og kort Hale, er Lørdag den 14. ds. bortkommen fra min Mark. For Oplysning om samme betales en god Dusør.

August Olsen, Hølløndegaard.

Frugtmarmelade

til Maksimalpris faas hos

P. C. Holm.

Jagtaflysning.

Al Jagt er strængt forbudt paa „Lynggaard“s Grund i Olsker.

Bær- og Nøddeplukning

forbydes paa Dyndalegaards Grund i Rø.

Blandet Frugtmarmelade

ny hjemkommen anbefales til Maksimalpris 80 Øre 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Al Jagt

paa Hullegaards og Nordre Kirkeboogaards Jorder i Olsker er strængt forbudt.

Den jagtberettigede.

Honningglas

haves paa Lager.

Honning

købes.

J. B. Larsen.

Leverpostej

Hakkebof

Kalvekarbonade

forløren Skildpadde

bairske Polser

Gullasch

Boller i Selliger

Frikadeller

Medister med Kaal

Lobescoves

stegte Kødskager

Boilet Beef

faas hos

Allinge Kolonial- Produktforretning

En Pige

kan til 1ste November faa Plads paa Baaaholt i Olsker.

Krigsfoderblanding.

Restpartiet bortsælges til billig Pris.
Kun mod Kontant.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Heluldne strikkede Klude

samt Uld købes til Maksimalpriser i

Nordlandets Handelshus.

Hasle! **Telefon 66.** Hasle!

Til Konfirmationen

anbefales **Salmebøger** til billige Priser (Navn gratis). Kort og **Telegrammer** i stort Udvalg samt **Pengebøger, Dametasker, Albums, Æskepost** m. m., passende til Gaver.

Fotografering udføres gerne saavel ude som hjemme.

Charles Svendsen,

Hatte og Huer

i alle Faconer købes bedst i

Nordlandets Handelshus.

Bagepulver
Buddingpulver
Citronessents
Mandellessents
Mandler
Vaniljestænger
Vaniljetabletter
Vanilleessents

faas hos

Allinge Kolonial &
Produktforretning.

Sædsække til Laans!

Sække udleveres kun til Fremsendelse af Sæd til vort Statslager, og maa ikke benyttes paa anden Maade. — Banefragt og eventuelle Reparationer af Sækkene bliver til Laantagerens Debet.

Nordlandets Handelshus

Prima Hamp og Manilla-Tovværk

anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Til Hjemmebagning og Stegning er

Morsø Regulerings-Komfurer

Stor støbt Stegeovn
og Vandgryder

Stort Æm
og stærkt som
Støbegods

de allerbedste. 5 Størrelser — højre og venstre.

Til disse kan anvendes al Slags Brændsel, og dette udnyttes fuldt ud ved Regulering ligesom ved Magasinovnene. Vi har en særlig kontant Pris paa disse og mener, at Priserne i Løbet af kort Tid bliver endnu højere. Vi tager gammelt Jern og Støbegods til højeste Betaling.

Messing-Gelændere til Morsø Komfurer leveres.

Nordlandets Handelshus.

Sæd.

Gode velrensede Varer modtages til Statslageret hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Ekstra fede norske Sommer-Spegesild

sælges i hele Tønder og omlægges i medbragte Fjerdinger. — Vi har to Størrelser, nemlig 18-20 Stk. pr. kg og 20-25 Stk. pr. kg og i hver Tønde er 100 kg Sild Nettovægt.

Vi har en særlig billig Pris pr Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Printzenskjold.

Fortælling af Dr. phil. A P Adler.

—o—

Første Kapitel.

„Nu kan du paa ny blive Adelsmand og faa Brug af dit gamle Adelsbrev,“ sagde Hasleboeren, Niels Gummeløs, næsten som Velkomsthilsen til sin gamle Ven, Jens Kofod, der gæstede ham i Hasle. „Det er første Gang vi ses siden der blev bedt fra Prædikestolen for vor allernaadigste Herre og Konge, Karl den 10de,“ føjede han til, idet han tvang sig til at smile og idet samme skarpt iagttag Jens Kofods Ansigt. „Svensk er Svensk,“ udbød han endelig leende, og rystede den tause Kofod i Kraven, „enten vi er under svenske Bisper eller Konger er jo det samme; vi er vant til at skifte Condition — lad os ikke tale mer om det — kom! lad os faa noget at drikke.“

„Ved du om Povl i Søndags bad fra Prædikestolen for Carl Gustav,“ spurgte Kofod endelig efter sin lange Tavshed.

„Nej vist gjorde han ej,“ svarede Gummeløs. „Jeg var selv til Kirke; han er en fin Broder og god dansk Undersaat; han bad bare i almindelige Udtryk for „vor retmæssige Konge og Herre“ og overlod saa til enhver at tænke paa hvem han vilde. Det vil forresten nok blive bragt for Printzenskjolds Øren, skønt der var næsten ingen Svenskere til Kirke den Dag.“

„Godt,“ svarede Kofod, „saa er han bedre end Præsten i Nykker, der fører saa smukke Ord i Munden, men ikke tør handle, naar det kommer til Stykket.“

„Men ser jeg ret,“ afbrød Niels Gummeløs, „saa kommer vor Borgmester ind til vort.“

Borgmesteren Peder Olsen bankede paa Døren og sagde kort: „Jeg ved Jens Kofod er herinde hos Kaptajnen i Dag, og jeg har et Brev over fra, fra Kongens Kancelli, som jeg er beordret at læse for tro og paalidelige danske Borgere. Kom sæt Jer ned skal I høre.“

„En Gran i Ovnen kan vi maa ske behøve at kjøle; det er i Dag Alle-Helgens Dag eller Hellemisses, som man siger, og begynder at blive koldt.“

„Se saa,“ sagde Borgmesteren, „se Brevet er undertegnet: Eders ubekendte dog velaffectionerede Ven, Hans Oldeland, og lyder saaledes: „Elskelige og velvise Borgmestere, Borger og Menige Almue paa Bornholm:

Helsen med Gud vor Herre! Jeg tviler ikke paa, at naar I betænker den Friehed I haver under Eders fromme Herre og Konge, Kongen af Danmark, I og derimod betænke, hvad Aag, saavel og adskillige andre Besværligheder, Eder nu af Svensken paalegges daglig, som I saaledes maae udstaae, da findes vel ingen iblandt Eder, som jo ønsker sig for saadan Svenske Aag snarligt at blive entlediget; Og eftersom Gud ske Lov! alting igjen med Kiøbenhavn saavelsom andre af Høystbemeldte Kongen af Danmarks Lande nu baade er, og haabes at komme i bedre Tilstand, da formoder jeg, næst Guds Hjælp! at saasnart som Eders Lands Tilstand i Kiøbenhavn kand forstændiges, I da med forderligste skulle være forløste, formodendes derfor enhver imidlertid med hverandre at blive eendragtige, og for deres Naadige Herre og Konning i Danmark, som troe Mænd, og i Fremtiden tilkommendes Undersaatter, sig bevise. Jeg tviler ikke paa saadan deres Troeskab og Velvillighed dennem i Fremtiden af Høystbemeldte Kongel. Mayestet vorder belønnet. Wil hermed dennem under den Allerhøystes Beskjermelse, Gud troeligen befalet, ønskendes af Hjerter, at de snarligen maae bekomme Friehed igjen.

Eders ubekendte dog vel affectionerede Ven.

Kiøbenhavn d. 26. Octbr. 1658.

Hans Oldeland.

„Ja, Brev er Brev og Skrift er Skrift,“ svarede Jens Kofod. „Det er godt nok bagefter at sige: vær ikke bedøvede. Det er i Grunden en underlig Tale, naar man først har saaret mig, saa bagefter at sige: vær ved godt Mod. At vi virkelig lider mer nu end før, er en Sandhed; det har jeg mærket lige siden den 16. i Faaremaaned, da vi fik Underretning om at Landet var afstaaet den 26. Februar i Roskilde

til Svensken. Det var en styg Tidende vi fik denne 16. April, det var en slem Mariane-Fjævedag.“

„Ja, jeg glemmer den helier ikke saa let,“ svarede Niels Gummeløs. „Vi troede Vinteren var torbi, og saa kom den værste Tidende som et Æneismæk af Kulden; jeg maa tænke paa Ordsproget:

Aprile Hørsenæse

kan baade sne og blæse. —

„Han har kun daarligt holdt sit Ord, vor gode eller rettere sagt slette Gouvernør; han lovede os Mildhed og god Behandling ved Forsamlingen den 6. Maj i Aakirkeby.“

„For det første,“ svarede Jens Kofod, „maa vi ernære Svensken herovre af vore egne Midler, uden at faa en Skilling for det; vi maa sende dem baade Proviant og Klæder og Gryder og Potter: for det andet, maa vi føre deres Krige med vort Mandskab, der skibes ud; for det tredje og fjerde og femte, kommer der hver Dag Paabud om nye, hidtil ubekendte Skatter.“

„Jeg har en ny Skat til Jer,“ svarede Borgmester Peder Olsen. „I skal levere Hamp og Salpeter-Skat. det er naturligvis for at fodre Kanonerne, der skal skyde paa Jer selv.“

„Hvad gør man i saadant Tilfælde,“ spurgte Jens Kofod. „Var I alle Sønner af de gamle Jomsvikinger, ved jeg nok hvad vi kunne gøre.“

Jeg er forresten aldrig saa tilfreds, som naar jeg kommer til Hasle; her er Folk man kan tale med og som kan forstaa en. Jeg tror virkelig i det Hele, at Folket Nordpaa er raskere, modigere og kækkere, end dem Sønder paa. Men jeg faar be' Farvel nu, og se at komme videre fort. Det kan ogsaa let vække Mistanke at se os saa længe sammen.“

Derpaa red Jens Kofod sin Vej, og overlod de andre til, i deres egen ringe By, at anstille deres egne Betragtninger.

Næppe var Jens Kofod redet bort, før to andre Hasleboere gæstede Niels Gummeløses Hus. Det var Hans Fendrich og Claus Nielsen, hvem Borgmesteren, uden videre Indledning, rakte det allerede læste Brev.

„Man mener det baade ondt og godt med os paa engang derovre,“ sagde Hans Fendrich, idet han rakte Brevet til Claus Nielsen. „Jeg forstaar mig ikke paa, hvad de vil have vi egentlig skal gøre. Har denne Hans Oldeland, der har skrevet Brevet, Noget at sige?“

„Han er en af Kongens Skrivere i Kancelliet, hvorfra alle de kongelige Breve udgaar,“ svarede Borgmesteren. „Jeg kunde forresten have Lyst til,“ vedblev han, „at vi alle, om det saa var den Dag imorgen, gjorde Følgeskab sammen op til Præsten, for at høre hvad han siger til Brevet.“

„Ja men,“ sagde Hans Fendrich. „Men lad det alligevel blive til iovermorgen,“ svarede Claus Nielsen. „Rent ud sagt, jeg har ingen Lærsko; men jeg har alligevel bestilt mig et Par; saa skal jeg be' Jens Skomager spo sig. Det er egentlig en Skam, men jeg har i hele Fiskedtiden, ikke haft Tid til at tænke paa nogen Stads. Det har jo heller ikke saadan Hast med det, Brevet.“

„Ja men, da,“ sagde Borgmesteren, „iovermorgen lægger vi Lag sammen til Præsten; saa kommer I Kl. 8 til Dags, for at ta' mig med. Og saa Farvel med Jer for i Dag.“

Da Borgmesteren var gaaet ud af Døren, sagde Niels Gummeløs: „det er en særdeles peen Mand vores Borgmester.“

„Ja, jeg behager ham overdrevet,“ svarede Hans Fendrich.

„Jeg li'er ham overvældigt,“ føjede Claus Nielsen til.

Forts.

et stort Parti Kludesko

er hjemkommen og sælges billigt i

M. Lunds Træskoforretning

Lindeplads, Allinge.

Frugtsukker

faas hos

Allinge Kolonial- &
Produktforretning.

Prima

Maskinolie

Cylinderolie

Konsistent Fædt

Vognsmørelse

anbefaler

Nordlandets Handelshus

Blommer

Rosiner

Torrede Æbler

anbefales

fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Jeg har været saa heldig

at købe et Parti

Træskostøvler og Træsko

paa gode Vilkaar og kan saaledes sælge dem til rimelig Pris. — Alle, der har Brug for og Raad til at forsyne sig billigt, vil sikkert gøre en god Forretning ved at købe Dem et Par hos mig.

Ærbødigst

Træskomager M. Lund,

Lindeplads, Allinge.

Chokolade og

Cacao

faas hos

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne. Telf. 22

(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret

Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag

do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

Ekstrafin norsk Spegesild

i hele, halve og kvart Tønder anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Vi har faaet en Sending

letsaltet norsk Klipfisk

af særlig fin og velsmagende Kvalitet. Pris 1 Kr. pr. Halvkilo.

Nordlandets Handelshus.